

SAMI USTEB.

No. 6.

Juni manost 1901.

3ad jakkodak.

Darolas Same-misson.

13ad jakkegirje læ dal boattam. Dat vuost diettevassi adda, atte Same-misson læ bagjelas valddam Same s i d a rakadet, gost boares ja æra lakai væketes Sabmelazak ožuse darbaslaš divso ja buok, maid darbasifæe. Arvvalus læ, atte dat sida galgga Porsangost Goakgieddai rakaduvvut, dainago dobbe heivolas viesso halbes haddai oazomest læ. Go dat sida garves læ buok daid likkotes Sabmelazaid vuostaivalddet, gæi varas mærreduvvum læ, de mi aiggop muittalet „Sami usteb“ lokkidi veba æmbo dam birra.

Æreb buok dai addaldagai birra, mak dam jagest 1900 læk addum Same-missoni, muiltal jakkegirje dam matki birra. Bertrand Nilsen læ jottam Skærva gieldest, Porsangost sardne-olbmai ja Lagesvuonast, Maddavarjagest, Garasjogast ja Guovddagæinost. Andreas Kiil læ jottam Ivggost, Skærvast, Navuonast, Laggo-vuonast ja Aksovuonast. Leonhard Leirdal læ doallam moadde eoaggalmasa su assambaikestes ja dain birrasin.

Obba dam jagest 1900 læk vuovdujuvvum dussefal 36 Samegiel-bibbal ja 32 ođđa testameta. Okti buok læk, dam rajest go Samegiel-bibal bođi 1895, vuovdum 322 bibbal ja 174 testameta. Dasa vela læk 103 bibbal skænkkan addujuvvum gæfhes Samidi.

Moft du mielast orro dai logoi birra? Orrogo du mielast ollo vai uccan? Mu mielast orro, atte dat læ uccan, mendo uccan. Samek berri-
jek viissalæbbun saddat girjid oastet sin jeeaidæsek gilli. Duottavuodast æi Darokge oazo sin girjidæsek nuft halbet go Samek.

Samma lakai læ Same-misson mannblađe, „Sami usteb“, dafhost. Vaiko juokke gærde

prenteduvvujek 500, læk almaken dusse bagjelas 200, guđek læk tinggom blađe ja maksam dam oudast. April mano rajest æi læm æmbo go 159, guđek maidai nubbe jakkai dolle blađe. Maddavarjagest legje 8, Unjargast 14, Čaccesullust 4, Bnolbmagest 31, Dænost 29, Lagesvuonast 11, Porsangost 11, Garasjogast 10, Guovddagæinost 18, Alatajost 1, Muosai suokkanest 4, Hammerfest suokkanest 6, Loppenest 2, Skærvast 2, Ivggost 4, Ofofast 1.

Moft mi galggap dam arvvedet, atte æi ænebuk doala dam blađe? Jos dak Samek, guđek dollek dam, likojek dasa ja æi dato, atte dat galgga fastain hættet boattemest, de si fertijek obba famostæsek barggat dam ala atte eoagget æneb lokkid. Dat læi min doaivvo, dallego mi olgussaddimek dam blađe, ja dat læ vela ain min doaivvo, atte daggar blađe læ Samidi buristsivdnadussan. Damditi maidai Same-misson bagjelas valdi daid ođđa golatusaid, mak euvuk blađe prentedume mielde. Dal golatusak læk kr. 463,99 ja sisaboatto dussefal kr. 122,30. Dat maksa nabbo dalle Same-missoni kr. 341.69, vaiko dak, guđek callek, callek nuvta, ja dat, gutte divvo ja cađagæcca, vai buorre ja arvvedatte Samegiella sadda, dakka maidai damge nuvta. Orrogo du mielast, atte blađe mendo divras læ? 80 evre, sattago nuft stuora blađe halbeb læt? Orrogo du mielast, atte mendo uccan mailme-ođđasak læk dam siste? De bija du mielad vuollai, atte dat læ Same-misson, mi dam prentedatta, ja atte dat dalle diettelassi buok oudemusta fertte læt kristalas blađe ige mailmalas blađe. Jos datok æmbo mailme-ođđasid, de doala maidai Darogiel-blađe, de oazok sikke diettet, maid datok, ja de oapak maidai Darogiela. I

læk bukem varas Samidi mailme, mutto buok oudemusta Kristusa ja dasto æra avkalaš ja darbašlas ædnamlas dieđo, atte mi læp „Sami usteb“ prentedattam. Jos don læk kristalaš Sabmelaš, gutte rakistak du ædnegielad, de don aigok maidai obba fanostad gæcæalet væketet sin, guđek obba vaimostæsek sittek ja barggek Samid væketet. Dam bokte don væketak maidai „Darolaš Same-misson“, mi nuft angeret ja nuft stuora golatusain bargga Sami oudast.

Landstad nr. 518.

Nuotta: L. M. Lindeman koralgirje nr. 31.

1. Moft sarves su goikostes occa,
att' agjaga gavnasi ain,
de nuft maida siello must æcca
att' ovtast læt Hærraines ain.
Don aja læk munji, go goikam,
ja alo mon jukkat dast bajam,
vai goassge im goikaše sat.
2. Mon keivid ja ijaidam loavtam,
ja siello must eiruda ain;
mon morrašest gieđaidam sluvgam,
ja væke im gostge mon oain'.
Goas, Ibmela, aigok don suovvat
muo vaivana lusad dab' boattet
ja assat du viesoidad sist?
3. Mon vaimostam balam hui oppet,
go hengek*) hui lakka mu læk;
dai gasko mon ferttim ain jottet,
josjoge dast vaddok ain læk.
Mon soaiggemin sagga juo balam,
go bodnetesvuođaid mon oainam
— O Hærraam, gajo juo muo!
4. Don ješ læk mu galbba ja bakte,
man ala mon huksim juo læm;
jos, Hærra, don ješ muo ik gatte,
de dušse ješaldestam læm.
Dal marrek juo hævatus-barok

*) cæggos ja basteles bakteravdak.

ja dušsadet sielo must aigguk,
jos ješ don mu dorvvo ik læk.

5. Go ærrasak girkkoi ain mannek,
de okto fast bacam mon ain;
dobb' iloin si lavllagid lavlluk,
mutt' gula im maidege dain.
Mu lavla læ — suokket ja vaiddet
ja jur dego bakcasin loaktet
mu ællemam beivid rak buok.
6. Manditi, mu silucam, vaidak
ja marak nuft hirbmadet dal?
Jos Ibmela væke don vuordak
du dorvotes aigi sist fal,
de gærde dat iđed gal euvgut,
go iloin don Ibmela maidnot
ja gittalet oažok su vel.
7. Su duott'vuođa euvogas muo galgga
dal laiddit su tempeli fast.
Dobb' sadne mu vaimo hui njalggat
su jienaines duđata dast.
Ješ likkatam mon dal mu njuokkam,
ja Hærrasam salmaid mon lavlom —
sudnj' rabmen sikk' dabe ja dubb'.

O. Th.

I læk hoappo.

Muttom papast læi imaslaš niekko.

Son niegadi, atte dak baha vuoiñak su guladedin legje arvvaladdamen dam birra, moft si buoremus lakkai mataše olbmuid hævvanæbmai gæsset.

„Mon“ — celki vuostas — „aigom oalgotet sigjidi, atte Ibmel i obba lækge“. „I dat væketivæe maidege“, vastedi oaivvamuš; „dastgo æi si dato dudnji oskot, dainago sikke albme ja ænam ja buok muittal sigjidi, atte Ibmel ælla“.

„Mon“ — celki nubbe — „aigom muittalet sigjidi, atte vaiko Ibmel ælla, de almaken i duobmo læk, atte Ibmel læ buorre, ja atte si damditi æi darbaš ballat mange boattevas duomost sud-doidæsek diti.“ „I datge sadda maidege avkotet“.

vastedi oaivvamus; „dastgo sist læ buokain oamedovddo, ja dat muittal sigjidi nuft čielggaset ja čuogjalet duomo birra, atte si æi duosta dorvastet du ala“.

„Mon“ — celki goalmad — „aigom sardnedet sigjidi, atte jos si ellek sivvot ja barggeke burid dagoid dakkat, de si šaddek audogassan“. „Dat lifei buorre betus“, celki oaivvamus; „galle væjasi, atte dam bokte buvtašik ollo sieloid hævvanæbmai; mutto almaken mon balam, atte ænas oasse æi dato duge gullat, muitomak, dainago æi fuola burid dagoid dakkamest, ærrasak, dainago sin oamedovddo sadda muittalet sigjidi, atte sin baħa dagok almaken læk sikke ænebuk ja stuorebuk go sin buorek dagok, ja atte si damditi almaken æi bæsaše duomost erit“. „Gullet“! laseti son, „ja de mon aigom muittalet digjidi, moft mi buoremus lakkai mattep fillit olbmuid ja erit rievedet sin Ibmelest. — Mi galggap muittalet sigjidi, atte duotta læ buok dat, maid Ibmel su sanestes sardned sigjidi audogasvuota gæino birra, atte si ferttijek jorggalet ječaidæsek ja oskot Kristus ala ja čuorvvot Ibmelest armo ja saddat ođđa olmučen, jos si aigguk audogassan saddat jabmem maññel; mutto alo mi galggap lasetet dam 3 sane: I læk ho appo. Dalle ænas oasse vissaset saddek gulddalet min ja vuorddet ja vuorddet, dassači go mendo maññed sadda, dainago jabmem fakkistaga boatta ja adda migjidi sin jorggalkættes sieloid.“

Son niegadi duottavuota, dot olmuš. Dat læ dat varalažamus sardne migjidi olbmuidi, dat bærgalaga sardne: I læk ho appo!

Dovdakgo dam,

man birra don sarnok?

Im mon læk goassege gavdnam æppedægje daihe æppe-oskolas olbmu, gutte læ bibbal čađarakkan lokkam.

Oudeb bæive gullim muttom olbmu nubbe olbmust jærramen: „Jogo læk dam girje lokkam?“ Im mon dal multe sat, mi girjid dat læi; mutto dam mon dieđam, atte mailmalas girje dat læi. „Læm galle“, læi vastadus. „Manen dat du mielast orro?“ — „Mon læm dam

dušše ovta gærde lokkam, ja damditi i must læk riehta čielgga oaivel dam birra, ouddalgo læm ožžom dam visubut čađajurdašam.“

Nuft læ mailmalas girji dafhost. Mutto Ibmel girje birra olbmuin dallan læ nana oaivel, vaiko si davja æi læk dam lokkamge. Si lokkek nubbe kapittal dabe ja nubbe dobbe, ja de si bigjek dam erit daina sanin: „Dat læ nuft sævdnjad ja arvvedmættom.“ Go æi dallan dam arvved, de si hilgguk dam obbarakkan. Dat i læk riehta. Nuftgo ik dubme mailmalas girje, ouddalgo don læk dam visut lokkam, nuft don ik berre Ibmel girjege dubmit, ouddalgo don dam visut dovduk. Mađe æmbo don logak ja mađe æneb gerdid, dađe čielggasæbbun dat sadda dudnji, ja dađe rakkasæbbun dat sadda dudnji. Dađe æmbo don arvvedak, atte i oktage girje obba mailmest læk nuftgo dat, atte dat ansas dam nama, girji girje, dainago dat læ Ibmel ječas girje.

Baimatægje barnas.

Muttom vuoraslagas Dača-nisson, gæina mon muttom in ollo jagid dastouddal gavnadim, ja gæina mon saddim ollo sarnodet, muittali ječas lokkam muttom ucca muittalus-girjačest muttom bælle-saddog barnas birra, gutte læi mæcest omid baimatæme ja dobbe gavnadi gonagasain.

Gonagas læi okto ješ mannam vazaset mæceguvllui, ja go son aicai omid dobbe, de mana son dokko ja gavnadi maida baimanin, muttom ucca barnačin, gæst son ravkai „buorre bæivve“ ja riemai suina sarnodet. Go soai læiga sarnodam oanekas aige, de jærrali barnas: „Gi olbmuid don læk?“ Go son oazoi gullat, at dat læi gonagas, de sarnodeiga soai ain æmbo, ja gonagas imastalai hui sagga dam mana alla jierme. Gonagas jærrali dal barnest, atte igo son halidivve riebmæt sudnji biebmomannan. Bardne vastedi, atte son mielastes galle aigusi dam, jos fal ačče ja ædne dam mieđetæba. Gonagas jærai dal barnest, guđe aige arvo bæivest son aiggo mannat omiguim sidi, ja go son oazoi dam gullat, de vulgi gonagas sidasis ja celki bardnai, atte son

fast boatta ja æuovvo mielde barne sidi sarnodet ač̄in ja ednin dam aše birra. Go dal gonagas fast lakka æked-aige bođi barne lusa, de vulgi bardne omiguim sidi, ja gonagas æuovoi su mielde. Barne ač̄e ja ædne miedeteiga maida dasa, atte oaz̄žot su biebmomannan; ja dam lakkai saddai dat bardne dal gonagasdalo olmučen.

Gonagas, gæst aldes æi læm æra manak, addi dam bardnai gonagaslaš oapatusa ja bajasgessujume, ja oktan su dronnigines çajeteiga dasa ač̄alaš ja ædnalaš rakisvuođa, nuft atte bardne maidai dovdai ječas gæssasuvvam sodnoidi dego ač̄easis ja ædnasis. Su bajasaddadedin çajeti bardne gulolašvuođa, ja go son olles olmajen saddai ja çajeti stuora oskaldasvuođa su biebmovanhemidasis, de bijai gonagas dam olbma su ječas ruttabanko stivrrijægjen ja kasseraren. Dam gææld adnegotte gonagas-dalo æra hærrak gađašvuođa miela dam olbma vuostai ja dovdategje sin udnotesvuodasek sudnji ollo gerdid. Si gæælegje maidai gavvelvuodain ja sluokesvuođa saniguim ožudet gonagasa bællasæsek atte adnegottet baba gaddo dam nuorra olbma vuostai; mutto gukkes aigge golai, go si æi maidege vuoitam, dastgo gonagas oktan su dronnigines aniga ollaset sodno oskaldasvuodasga dam sodno biebmobarnesga harrai, go soai oppet gavnateiga su sivataebmen.

De almaken maņemusta legje su gađaštægjek hutkam ovta gavveles giela oaz̄žom varas dam nuorra olbma giellaset; ja dat likkostuvai sigjidi dam mađe, atte si ožžu dam erit vuolget gonagasa dalost. Muttom bæive bođi gonagasa ruttabanko miel-stivrrijægje ja muittali gonagassi, atte ruđak bankost læk suoladuvvum, ja nannoset son ouddanbijai dam gaibbadusa, atte dak vel bankkoi baccam ruđak galggek dagga dam bæive bajaslokkujuvvut ja banko rekig-girjek çadageč̄ejuvut. Dam muittali son bælle-čierromin ja anoi vela gonagasast dam arbmogasvuođa, atte gonagas juo i galgase su gaddet suolan.

Banko rekig-girjek šadde dal çadageč̄ejuvut ja ruđak bajaslokkujuvvut; ja de oidnujuvui, atte ruđak legje javkkam; mutto gi læžža daid suoladam, i læm buorre diettet. Go dal i oktage

glase, i oktage lassa (lokka), i oktage ukša ige mikkege æra rakkanasaid bankkoviesost læm rikkasuvvam, de gaddo diedostge dallan mannagođi dam nuorra olbma bagjeli, ja amas son dal makka oaz̄žot dile erit vurkkit ruđaid, de mæredduvvui, atte laga njuolggadvuotta maida galgai sëmma bæive dollujuvut. Duobmar, gutte maida suollemasat læi ostujuvum doidi bælleguoibmen, mæreddi, atte dam barne orromlanjak galgedallanaga ransakijuvvut (çadageč̄ejuvut). Dam nuorra olbma kammarak, bumbak, skapak ja juokke jurdasuvvam čiekkabaike sadde dal ravas bolttujuvut; mutto makkege ruđaid su lutte æi gavdnujuvum. Daid ruđaid, maid son læi lavim balkkanes oaz̄žot, daid son læi ain dađestaga saddim su vanhemidasis.

De læi vel okta su kammarin, mi i vela læm çadageč̄ejuvum. Dam kammara son lassi (lokkadi), valdi çoavddaga erit ja anoi duobmara sivolašvuodain çajetet sudnji dam armolašvuođa, atte dat kammar ožusi læt lassijuvvum (lokkaduvvum); dastgo jos lifei vejolaš, de i son datuse dokko luoittet ovtage olbmu. — Go duobmar i miedetam dasa, mutto ainas sidai kammaruvsu ravastuvvut, de datoi dot nuorra olmai, atte gonagas galgai vižžujuvut. De dagai son dam sëmma adnomusa maida gonagassige; mutto maida gonagas, gutte dal oroi ožžom dego æppaduša jurddagid dam olbma oskaldasvuođa harrai, i miedetam su adnomusa, ja vel burist addijægje saniguim dovdati son, maggar jurddaga songe dal adna, erinoamač̄et dam diti, go kammar-ukša i galgase ravastuvvut. Ja dot nuorra olmai ravasti uvsu, ja buokak lavkkijegje kammari daina stuora doaivvagin, atte dobbe gavdnat daid ocaluvvum ruđaid.

Mutto dam kammarest i gavdnum mikkege æra go guoros sæinek; — dussefal guovddo guolbe çæggai okta bællešaddog barnehabmasaš govva, rakaduvvum muorast ja biktasak vel bagjeli garvotuvvum. Dal buokak javotesvuodain geč̄e dam guoros kammari ja duom govvi. Maņemusta celki gonagas: „Gæn galgga duot govva govatet, ja maid dat galgga mærkašet?“ Bardne jærrali gonagasast: „Ikgobai gonagas dovda dam? Dat

læ hui dovdos govva.“ Ja vela celki son: „Dat govva govata mu jeccam; dam sturrosas ja dai sæmma biktasi siste legjim mon dalle, go gonagas muina vuostas gærde gavnadi mæcest.“ Go oktage i vel maidege jiednadam, de sarnoi son ain vela naft sulli:

„Dat dille, mi must dam ragjai læ læmas, læ æralagas go dalle, go mon mu aecam dalost orrum baimatægjen; dalle mon im fuobmasam ovtage, gutte gaðasti must mu dile. Mutto go mon buoreb dillai bottim dasa gonagasa dalloi, de davja dovddui ævllasvuoda jurda mu vaimo siste; mutto mon fast mannim dam kammari, ja gæadedin dam gova muittajim mon ain, gi mon læm læmas. Dam kammara siste læm mon eirrom mu gadnjalidam ja rokkadallam mu rokka-dusaidam; dat læ læmas dego mu basse baikke, ja damditi im mon dattom luottet deiki ovtage olbmu. Ja vaiko dat i likkostuvvam dalge mu gaðastegjidi oazžot muo saddat hæppad vuollai, de lika aigom mon, — amam sat æmbo læt mu gaðastegjidam likko æstadægje,—guoðdet gonagasa dalo ja maccat ruoktot mu vanhemidam lusa ja baimatet sodno omid, nuft gukka go soai ælleba.“ Ja vaiko vel gonagas gæccali dam caggat ja vela ain datoi dom nuorra olbma orrot jecas dalost, de i dat væketam maidege. Son vulgi. Mutto i son boattam gillat maidege vagjegvuoðaid; dastgo gonagas læi mæredam sudnji gonagas-kasast jakkasas væke maksujuvvut, nuft gukka go son eli. O. Th.

Ædnag gitos gallidæmest!

Daga nu burist, rakis lokke, ja fina oktan muina mu granne lutte! I læk stuora vaivve dudnji euovvot; dastgo dot viesso orro hui lakka. Mi gavdnap boadnja, aka ja guovte 10 ja 12 jakkasas mana. Mi dærvatep sin hui sivvojes lakai, boadnja goeõo min eokkanet, son valdda bipos, ja farga mi læp suottaset sagastallamen.

„De læ hæjos dalvve“.

„Læ, mutto bivval læi.“

„Læi galle bivval; mutto mibe dat væket, go tinistus i læk?“

„Lækgo don buoccam dam dalve?“

„Im buoccam, satam galle barggat, mutto gost?“

„Æigo guolek læk sat æmbo mærast?“

„Læk galle, mutto must æi læk fiermek“.

„Ikgo sate goðdet?“

„Satam hui burist, mutto gostbe valdasim arpo?“

„Gost don oazžok gafid ja duppaka?“

„Handdalest.“

„Gæccal valddet arpo muttominn duppaka sajest, de dust farga læk fiermek moadde log'kruvna oudast. Mutto jos ik favllai bæsa, de don dieðostge vuovdak manga vuogjabitta ja oazžok gollebitta dam sagjai.“

„Vuoi, granne, don eægjedak, mon oastam margarin.“

„Maggar gusak dust læk?“

„Mu 4 gusa læk buorek, mutto don dieðak, mon ferttijim dam hæjos dalve vuovddet bagjel 100 vævta avjid gafid ja sokkar oazžom varas“.

„Dal galle addim; mutto gula, granneeam, don galgasik oastet daggar gusaid, main satasik boeet gafid ja sokkar; dat heivve buoremusat sigjidi, guðek læk vaibmelak gaffai. Mutto mon galle likom gusaidi, maggaren lbmel læ daid sidvnedam. Go burssa læ guoros, de im mon oaste gafid, mutto addam gusaidi buok avjid, ja must læ mielkke, vuogja ja vuosta dalve eada, ja go giðða boatta, ja mon manam bivddoi, de mu akka alo bigja buore slumpa gusavuoja vadnasi, ja gæse-aige son vela vuovdda vuoja. Dam lakai must læ tinistus ja barggo dalve-aigege — barggo ædnam alde ja barggo navetest. Mu gad-do læ, atte dalolazak ferttijek garraset barggat, mutto sist læ visses tinistus; fiskarak galle farga fidnijek aldsesæsek ruðaid, mutto barjanek maidai laikkevutti.“

„Suottaset halak, granneeam, mutto vajaldattak, atte mi orrop Finmarkost; dabe læ hui lossis dille juokke dafhost.“

„Duotta læ, Finmarkost mi orrop, mutto gostbe mailmest gavdnu dat ænam, mi læ aibas hæðetaga. Dabe æi læk varek, dabe æi læk mirkolas gærbmasak, tigarak j. n. v. Guolek læk

mærast, jogain ja javrin, golle læ varin, vuovdek legin, loddek aimost, muorjek ollo duhat kruvna oudast ædnama mietta, ja boccek, gusak, hæstak ja savcak gavnæk valljogas biebmõ. Go mi fal aiggop geiggit gieðaidæmek ja barggat, de mist læ stuora riggodak. Mon gitam, go mon læm Finmarkost riegam.“

„Nuft fal, mutto dabe læ hæjos olmus-slagja; i vække læk gavdnamest.“

„Dal boastot halak, rakis granne, dastgo Ibmel raðde dabege, son vægja stivrrit olbmui vaimoid dego jogæid. Go mi oskop su ala, de sadda dallan buorre olmus-slagja. Ibmel bardne læi angeris barggo-olmai, ja dam sæmma son gaibeda mist. Go mi barggap Ibmel nammi vieljalas rakisvuõtain, de min rakis Same-ænam sadda Ibmel gilvagardden. Mutto jos guttege i aigo barggat, de i son berre borratge, ja jos olmus i bora, de son jabma. Laikkevuotta vuig-gistaga godda min. Ibmel læ garrodam ædnama min suddoi diti, mutto son vægja maidai dam buristsivdnedet min oskaldas bargo diti.“

„Don sarnok dal bænta mu oamedovdo vuostai; mutto mon likom du rokkis sadnai. Boatte dalve im aigo joavddelassan æokkat, mutto ocam tinistusa, vaiko gost gavnaçam. Gææalædno moai dalle ovtast barggat, de moai gavdne raðe.“

„Bace dal dærvvan!“

„Mana dærvvan ja ædnag gitos gallidæmest!“

L a v l a,

mi muittala muttom ucca nieidaæa birra, gutte su ædnes jabmema mannel galgai vuolgget dollavavno (ruovddebalgga) mielde, ja maida muittala dam saga birra, maid son ja dollavavno konduktøra (billettacalle) sagasteiga. — Dam nieidaæa ædne læi æleðedines davja lavlodam dam ruovddebalgga ja alme dollavavno birra, mi manna-albmai, ja man mielde maida Jesus dokko manai.

1. „Gost du billætta? ja gosa vuolgak?“
„Mon dokko albmai dal vuolggam læm.“
„Moft jeað dokko don boattet gaddak

dam ruovddebalgga mielð, ustebam“?

:/: „Dam vavno birra, main' Jesus manai, mu ædne davja læ lavlodam. /:“

2. Noa, igo ædne must mannam albmai dam vavno mielde, mi manna dokk' ?
Su jabmem-boddost son vel mu cummai, ja dalle vulgi son ilostrak.
:/: Dal vuolgget aigom mon ædne lusa ja gavdnat Jesus, go boaðam dokk'.“ /:“

3. „Moft matak adnet don daggar jurddag ? dam vasted munji, don ustebam“ !
„Mu ædne lavloi ain davja lavllag, att' gæidno albmai læ Jesusam.
:/: Son ruossamurri læ addam jeças, go suddolaða læ rakistam. /:“

4. Dab' sidast akked læ dat dal orrot, go ednin oažžo im gavnadet; i muina oktage viða lavllot ig' rokkadallatge oapatet;
:/: damditi oainak, att' mon dal aigom mu ædnam lusa dal matkustet. /:“

5. Mu ucca gurpaæn mon dal boaðam; mu ædnam lusa dal vuolgam mon; mon alme vavno mielð' nuvta joðam.“
Dam eierodedinge lavloi son.
:/: „Du ucca nieidaæi lækgo lavllom dam vavno birra dab' goasseg' don ? /:“

6. O, igo dustge læk ucca nieidas“ ?
„Læi galle; mutto son jami fast.“
„Son maida daidi, dat ucca manas, dam sæmma gæino mielð' vuolggam dast ?“
:/: Mon daidam oažžot dal sudnji cækket, att' aæat albmai dal vagjol fast“ ? /:“

7. „Go boaðak dokko, mu ustebažžam, de oažok cækket mu nieidaæi, att' aæe æmbo i šatan aigo dal jeças soratet suddoidi;
:/: mutt' dallan vuolgget son albmai aiggo. Naft aito cækkak mu manæi.“ /:“

8. Min ucca matkalas nokkat bijai dal bænka ala hui njalggaset; ja konduktøra, son ješ su divšoi jur dego manas, nuft rakkaset. :/: Ak, mutto dussefal moadde bæive son oazoi su dal dast divšodet! :/:
9. Son vuolgget bæσαι dal alme vavnoin, ja hoapost manai su matke de. Dal dobbe čuožžo son bestum joavkoin, gi rame lavloda Ibmeli. :/: Noa, usteb don, gi dam lavllag gulak, lifeigo hallo dust almidi? :/:

O. Th.

Maid amtagronom A. Nielsen muittal su bargos birra 1899.

Vissaset i læk oktage, gutte buorebut go amtagronom Nielsen dovdda navet- ja sivet- ja ædnamdile Finmarkost. Damditi væjasi læt sikke havske ja avkalas gullat vehas dam birra, maid son čalla.

„Navetid mon dam giđa læm gææam Guovddagæinost, Garasjogast ja muttom oase dafhost Goakgiedde, Kvalsunda, Hammerfest ja Dæno suokkanin.

Dat læi vuostas havve, go mon navetid gææim Guovddagæinost. Ænas navetin dobbe gavdnujge arvo mielde 5 stuora sivet ja 10 smavva sivet, — mi æra gieldai ektui i læk uccan. Biebman ja diksom harrai mu mielast orro, atte Guovddagæinost dam dafhost læ vela buoreb go Garasjogast ja Buolbmagest. Guovddagæinost læk masa buok baikin buorre timbarnavetak, ja biebman læi ænas oase dafhost buorre. Vaillo galle ollo dast, atte buok læ, nuftgo berri si læt; mutto ænas mærra- ja vuodnagieldai ektui fertte sivetdiksom dobbe duoddarest lokkjuvvut buorren.

Dat læ dat sæmma, maid mon læm gavdnam buok baikin, atte duoddarest sivetdiksom læ buoreb go mærragaddest, ja assen dasa fertte læt dat, atte sivetdiksom dobbe i dam mađe go mærragaddest oro dam vissesmættom bivdost;

mutto olbmuin i læk æra sivetbiebmo go dat suoidne, mi gæse ja čavča rajest læ čoggujuvvum. Dobbe i gæse bivddoge olbmuid erit lagjobargost, ja dat oazžo damditi dakkjuvvut dam aige, go galgga. Mærragaddest, gost sæmma aige bivdujuvvut galgga, mañeduvvu davja lagjobarggo, dassaci go rasek læk æmbo daihe uceeb goikkam ja goldnam, ja dam lakai suoinek læk vuometuvvam.

Mielkke-adnem læi Guovddagæinost nuftgo buok baikin Sami gaskast hirbmad hægjo. Davjemusta i læk æra mielkke-vurkkimsagje go orromviste, gost mielkke sisas gæssa buok dam dærvasmættom aimo ja gavja ja duolva, mi davalazat læ daggar Same-orromvistin.

Dat lifei buorre dakko skappot daidi nissonidi, guđek mu oaivvel mielde læk sikke bargolazak ja oappelak, dilalašvuođa oappat buore sivetdivso ja mielkke-adnem ja dallodoallam. Atte si mattek oappat ja aldsesæsek avkken dakkat dam, maid si læk oappam, dam mon læm oaidnam dain harvve Same-daloin, gost æmed nuorravuodastes læ balvvalam Daro-daloin, gost si læk oaidnam ja oappam buore dallodoallam. Dobbe oidnujuvvu farga manga dafhost buoreb dikso ja dille.

Same-nissonak æi oazžo joavddelassan orrot. Davja mon læm imastallam oainededin, man burist si læk nagadam dam hirbmad lossis bargo doaimatet, maid Same-navet mieldes bukta, moft si læk čoaggam vækkebiebmo, viežžam čace, vuosam, olgusgæssam mukkid j. n. v. Dak læk daggar bargok, maid si davjemusta alma oazokættai væke olbmain doaimatet ferttijek. Obbanassi ænas oasse dam bargost, maid ænam ja navet mieldes bukta Sami gaskast, orro nissoni alde, sæmma aige go sist maidai læ dat barggo atte dalo ragjat, goarrot, badnet ja gođdet. Ænas oase dafhost læ dussefal lagjim barggo, maid olbmak doaimatek. Mon læm nuft davja nuorra nam dai nissonrievoi vuostai, go mon læm oaidnam, moft si ferttijek barggat. Jurdas aldsesad dusse dam, atte ollo—daidda ænas—navetin ferttijek mukkek olgus juvvut dolvvudam lakai, atte dak alas gieđaiguim valddujuvvujek bajas guolbest,

mi ollo baikin i læk æra go dussefal ænam, ja de bigjujuvvut gerresi, mi dasto olgusgessjuvvu ja gurrijuvvu. Dai muorrašlubboiguim ferttijek dasto nissonak giða-aige mukkid æsket ja gilvet gieddai. Daihe jurdaš aldsesad, moft si dalveg ja giðdag buokslai dalkest ferttijek mannat olgus mæccai — davja gukkas orrombaikest erit, muttom in vadrasin — ja dagnasid ja skirrid gaikkot ja suvddet daid sidi daihe debbuid ja staraid ja guole-oivid ja slugid fiervast daihe vadnasest naveti bajas gæssat ja vuosšat daid.

Ja mi avkid sist læ buok dam rassamest? Si saddek hui davja juo nuorravuodastæsek skierbman, si ožžuk dam sukkis suova diti suvrri ja golgge æalmid, ja sælgge ja alemak billeduvvijek dam ollo gobmardallam diti. Sivetbarggo adda sigjidi davja hirbmad uccan vuoto, sin orromvistek læk nuoskek ja havsketæmek ja sin biebmo hægjo.

Mu oaivel læ damditi, atte dat læ sagga darbaslaš, jos i læk bænta gædnegasvuotta — gææalet oapatet sin barggat nuft, atte si mattek stuoreb vuoto ucceþ ja gæppasæbbo bargost oazžot.

Muðoi i læk dussefal Sami gaskast, atte darbaslaš læ nissonidi sivetdivso ja buore mielke-adnem ja dallodoallam oapatet. Mi dastouddal læ celkkujuvvum, guoska maidai muttom oase dafhost amta æra nissonidi. Æmedi doaimalašvuodast dat orro, maggar vuoto sida-barggo galgga addet. I læk vuorddemest, atte dam dafhost ouddanæbme daihe buoradus satta, nuft gukka go i mikkege dakkujuvvu oapatam varas nissonid.

Ollo maddeb amtain læk dain mañemus jagin saddam skuvlak, gost nuorra nissonak opek sikke sivetdivso ja mielke-adnem ja dallodoallam ja æra nissonbargoid. Mutto go mad-den, gost dille læ buoreb go dabe, gaibeduvvijek daggar skuvlak, man sagga æmbo dalle dabe min amtast?

Garašjogast im mon gavdnam — æreb moaddas duokken — nuft ollo laittamussan sivetbiebmam harrai. Hæjob læi dille Porsangost. Dobbe legje muttom dalok, gost legje hirbmad

uccan suoinek juo dallego mon fidnim dobbe-marts mano mañeb bælest. Dat læ dovdos ašse, atte mañemus giðta saddai hirbmad gukken ja æoaskesen, nuft atte dak vaivan sivetak manga baikest vissaset dasto mañpel bahaid gillajegje.

Kvalsundast, gost mon muttom oase dafhost fidnim mai mano algost, læi dille miha hægjo. —

Goas olbmuk dabe davven saddek arvvedet dam, atte i mikkege vahagid ige mikkege tapaid satta dam bokte, jos ain bæceek vaha suoinek laðdoi, go sivetak giðdag olgusbessek, mutto atte vahag ja tapa boatta, go æakæg sisabigjek nuft ollo sivetid, atte daidase nælggodet daid, jos gukkes hættedalvek sattaæek. Jos vaha suoinek bæceek nubbe jagest nubbai, dast i boaðe mikkege tapaid. Mutto go olbmuk giðdag ferttijek suinid oastet 10 daihe 15 evre oudast kilost ja nuft hægast bisotet daid ruoidna sivetid, mak uccan daihe æi maidege milkid adde, daihe go si givsedek daid nuft, atte gænos gæsse manna, ouddalgo fastain dam maðe famoi ala bessek, atte mielke addek, daihe go si vela ferttijek oaidnet daid jabmemen navetest nælggai daihe davdi, masa nælgge læ ašsen — dat læ tapa.

Vare giðta 1899 addasi olbmuidi oapatusa dam dafhost!

Spiritus.

Spiritus læ dat, mi dakka, atte vidne oaivvai manna. Damditi garrem-jukkamusak maidai goæujek spiritusan. Maðe ucceþ spiritus læ vinest, daðe ucceþ olmus dast garremidi satta. Mutto vaha spiritus læ masa buokslai vinest. Damditi masa buok vidne læ vahaglaš.

Dam spiritusa birra æalla muttom bæggalmas doavter naft: „Spiritus læ manga dafhost buorre ja avkalas dingga. I læk ouddamærka diti mikkege mailmest, mi læ buoreb go spiritus, jos aigunæk bisotet olbmu, gutte læ jabmam, guocagæmest. Mutto jos olbmu, gutte ain læ ællemen, bisotet aigunæk, de spiritus læ okta dain buok hæjomus gaskaomin. Jos lika bisotet aigok, de bija dam spiritussi; jos ælle, dærvas rubmasa billedet, guocagattet ja goddet aigok, de ane visæalet spiritusa“.

Prenteduvvum Tromsapoasta
prentedam-viesost.